

Conrad Fink von Finkenstein oszmán kém és futárának halálos ítélete

Conrad Fink von Finkenstein hadnagy működésére – aki a székesfehérvári pasa számára kémkedett, és akinek az alábbiakban közölt halálos ítélet tett pontot – Peter Paul Bisterzky 1687. február végi feljelentése alapján derült fény.¹ Bisterzky a székesfehérvári hadifogságban sínylődő Georg Püttner közkatonától nyerte információit, így őt tekinthetjük a Fink-féle árulás valódi leleplezőjének. Az ügy mind Bisterzky, mind Püttner számára szép hasznot hozott: Püttnert kiváltották a fogságból, ráadásul – szolgálatai jutalmául – 45 forintot utalt ki neki az Udvari Kamara;² Bisterzky számára pedig az árulás felderítése katonai karrierjének kezdetét jelentette.³

Annak ellenére, hogy Conrad Fink von Finkenstein a neki felrótt árulás szándékát is tagadta,⁴ már a március eleji kihallgatások után igen valószínűnek látszott, hogy a hadnagy anyagi juttatásért – 2000 forintot jegyeztek fel⁵ – katonai titkokat, egészen pontosan Buda megerősítésének gyenge pontjait árulta el a székesfehérvári pasának. Ugyanígy tagadta az utolsó pillanatig, hogy tette társa(i) lettek volna, így a vele együtt elfogott Pollakot (bizonyítékok hiányában) fel kellett menteni, és szabadon is engedték.⁶ Csak Benio Schakóra,⁷ a futárra sikerült rábizonyítani,

---

¹ Bisterzky az Udvari Haditanácshoz, ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 126r (1687. február). Március 1-jét követően Bisterzkyt a budai vár parancsnoka, Leopold von Beck báró személyesen hallgatta ki. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 117r (A haditanács Beckhez, 1687. március 1.).

² Beck javasolta a haditanácsnak, hogy váltsák ki Püttnert. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 208v–209r (1687. március 21.); A haditanács javasolja az Udvari Kamarának, hogy jutalmazza meg Püttnert. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 143r (1687. március 15.) és újra: ÖStA KA, HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 447r (1687. július 12.). Az Udvari Kamara az Udvari Fizetómesteri Hivatalnak: ÖStA FHKA HKA HF Protokolle, Nr. 969., fol. 629v (1687. szeptember 26.).

³ Bisterzky ismételt kérései a haditanácshoz, hogy a legközelebb megüresedő parancsnoki állást neki utalják ki: ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 361r (1687. május); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 467r (1687. július); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 516v (1687. augusztus). Végül a palotai parancsnoki tisztséget nyerte el. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 600r–v (1687. október 6.). A haditanács ajánlólevele 1687 májusában Bisterzky számára, hogy a Strasser-Regiment őrnagyi állását, amelyet Bisterzky már 1687 januárja óta kért, utalják ki számára. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 57v (1687. január); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 268v (1687. május 15.). Ajánlás az Udvari Kamarának 1687 márciusában, hogy fizessenek 600 forintot Bisterzkynek, valamint rekompenzációt augusztusban. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 143r (1687. március 15.); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 373v (1687. augusztus 2.).

⁴ Ld. lejjebb: Halálos ítélet Conrad Fink von Finkenstein hadnagy felett.

⁵ Beck jelentése alapján. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374., fol. 208v–209r (1687. március 21.).

⁶ Beck jelentése a haditanácshoz. ÖStA KA HKR Akten, Kt. 68, Nr. 223 1687 April, fol. 2v (1687. április 12.), a császári audiencia jegyzőkönyvében szereplő bejegyzés szerint Pollakot (egy bizonyos idő letelte után) *sine infamia* szabadon kell engedni. ÖStA KA HKR Akten, Kt. 68, Nr. 223 1687 April, fol. 8v (1687. április 22.) és az ennek megfelelő válasz Becknek. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375., fol. 219v (1687. április 22.).

hogy Finknek dolgozott. Mialatt ugyanis Fink már vizsgálati fogságban ült, az erről mit sem tudó parasztember még úton volt a titkos írásokkal, és csak hetekkel kenyéradójának letartóztatása után sikerült őt is elcsípní Budán.⁸ 1687. április 9-én mindkettőjükön – a haditörvényszék ítéletének meghozatalát követően,⁹ de a császári végleges parancsot megelőzően¹⁰ – borzalmas példát statuáltak: az áruló hadnagyot felnégvelték, futárát karóba húzták. Nem érdektelen az eljárás egyik részlete: a haditörvényszékben részt vett II. Rákóczi Ferenc híres generálisa Vak Bottyán János (1643k.–1709) is, aki ekkor zsámbéki vicekapitány volt.

Még ha a mai szemlélő számára kétségesnek tűnik is, hogy 1687 tavaszán az oszmán seregek képesek lettek volna egy valódi hadművelet elindítására, a budai parancsnok, Leopold von Beck báró és a haditanács alkalmazottai (nem véletlenül) komolyan vették azt a fenyegetést, amelyet a Fink-féle árulás a fejükre hozhatott. Már március 4-én újabb vizsgálatok indultak ez ügyben, a kémelhárítás gépezete működésbe lépett, a vár őrségét megerősítették.¹¹ Conrad Fink von Finkenstein hadnagy esete érdekes adalékként szolgál a visszafoglaló háborúk

---

⁷ A német nyelvű forrásokból nem állapítható meg egyértelműen az eredeti név: talán Csákó vagy Czako Benjámín a modern megfelelése.

⁸ A haditanács még március 15-én azt írta Becknek, tegyen meg mindent a futár elfogása érdekében. Március 21-én Beck már az időközben elfogott Schako vallomásáról értesíti a haditanácsot. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375. fol. 145r (1687. március 15.); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374. fol. 208v–209r (1687. március 21.).

⁹ Beck jelentéséből kitűnik, hogy a magyar parasztember esetében a hadbírószág hat német és magyar katonából állt, míg Finknél minden regiment képviseltette magát. ÖStA KA HKR Akten, Kt. 68, Nr. 223 1687. április fol. 2r (1687. április 12.). Du Sart kapitány kérvényezte Salm ezrede számára, hogy az ítéleti procedúrát a Salm-Regiment – amelyhez Fink is tartozott – bonyolíthassa le. Ennek a kérésnek nem tettek eleget, mivel – így szólt az indoklás – ezt egy olyan különleges és nagy horderejű esetnek ítélték, amelyet a regimenti rendszeren kívül kell lebonyolítani. ÖStA KA. HKR Protokolle Nr. 375. fol. 169r (Beck a haditanácshoz, 1687. március 26.). Fink adósságot is hagyott regimentjére, amelyet Conrad Albrecht Lappazeck főhadnagy 1687 júniusában egyenlített ki a haditanácsnál. A két török rab, akiket Fink örökségéből Lappazeck a haditanácsnak átadott, szeptemberben már a Trautmansdorff-Regiment birtokában volt, mivel Fink nekik is tartozott 200 forinttal. ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 374, fol. 422v (1687. június); ÖStA KA HKR Protokolle, Nr. 375. fol. 434r (1687. szeptember 30.).

¹⁰ Ahogyan azt a haditanácsnál pontosan számon tartották. ÖStA KA HKR Akten, Kt. 68. Nr. 223. 1687. április fol. 1r (1687. április 12. után). Beck 1687. április 1-jei jelentése alapján állították ki az április 9-i haditanácsi parancsot, amely szerint Fink von Finkenstein hadnagyot „*von dem kriegsrecht gefüllten sentenz*” alapján „[zu] *exequiren*”. A kivégzési parancs azonban csak az ítélet végrehajtását követően, április 12-én ért el Beckhez, amint az az ezen a napon küldött napi jelentésének utóiratából kitűnik. A történeteket a haditanács április 22-én jóváhagyta. Talán ezzel a formai ítélet-végrehajtási hibával magyarázhatjuk, hogy az akta nem esett áldozatul a haditanácsi irattárbeli selejtezéseknek. Erről ld. ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 374. fol. 263v (1687. április 1.); ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 375. fol. 196v (1687. április 9.); ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 375. fol. 219v (1687. április 22.); ÖStA KA HKR Akten Kt. 68. Nr. 223. 1687. április, fol. 2r–v, 3r (Beck jelentése az utóirattal együtt, 1687. április 12.).

¹¹ Beck a haditanácshoz a tisztek szétosztása ügyében. ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 374. fol. 187r (1687. március 4.); Beck a haditanácshoz az őrség megerősítésének ügyében. ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 374. fol. 263v (1687. április 1.); a haditanács Beckhez a törökökkel való titkos levelezés megszüntetésének ügyében. ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 375. fol. 145r (1687. március 15.); a haditanács Beckhez az őrség megerősítésének ügyében. ÖStA KA HKR Protokolle Nr. 375. fol. 174r (1687. március 26.).

történetéhez, ugyanakkor a császáriak soraiból az Oszmán Birodalomnak kémkedők ritka példáját is láthatjuk benne.¹²

1.

Halálos ítélet Conrad Fink von Finkenstein hadnagy felett

(Österreichisches Staatsarchiv, Bécs, Kriegsarchiv, Hofkriegsratsakten, Kt. 68. Nr. 223.
1687. április fol. 6r–7v)

Urtheill [etc.]

Demnach die ietzt regirende Kay[serliche] und König[liche] May[es]t[ät], Leopoldus der Erste¹³, unser allergnädigster herr, die vor dißem so offft belägere vöstung Ofen¹⁴ endlich mit so villen angewendten unkosten und christlichem bluethvergießen durch Gottes gnade und allmacht mitls dero kay[serlichen] gerechtesten, siegreichen waffen unt deroselben gehorsamb widergebracht und auß der ottomannischen gewalt erlediget, worryber die christenheit große freudt bezeiget und dahero jedermann den durch dießen von denen Türckhen im angesicht ihrer armée erlittenen verlust denenselben zuegewachsenen schröckhen und forcht villmehr zu vergrößern, alß ihnen¹ einige hoffnung zu widererobierung diser importanten statt und vöstung zu verursachen bedacht sein sollen. Fürnemblich aber hette derienigen, in Allerhöchstged[achten] Kay[serlichen] und König[lichen] M[ajestät] khriegsdiensten stehenten threu undt pflicht erford[er]t, ihren eüffer sowohl in conservir- und defendirung der so theuer erworbenen vöstung Ofen, alß auch fernere verfolgung des erbfeindes der christenheit zu erweisen.

So hat nichtsdestoweniger deßen unbetrachtet der unter hiesiger guarnison geweßene leüthenandt Conrad Finck von Finckhenstein¹⁵ seiner pflicht, threu undt christlichen geburth dermaßen vergeßen, daß er nicht allein wider das ihme woll wißendt scharffe verbott sich unterstanden, einen hungarischen pauern heimlicherweiße an den thürkhischen bassa¹⁶ nacher Stuellweißenburg¹⁷ abzuschieckhen undt brieffe mit demselben zu wechßlen, sondern auch seiner selbst aignen bekhantnuß nach ihme passae gegen einer summen geldes die offerte gethan, er wolle selbigen zu dem thürkhischerseiths verlohnen Ofen wider verhelpfen, wan sie zu dem ende etliche hundert mann schickhen wolten, welches gemelter passa mit großen freuden vernohmen und in seiner gegebenen antworth sich erkläret, nicht etlich 100, sondern etlich 1000 mann zue schickhen. Undt obwollen er, leuthenandt, iezo vorzuschützen¹⁸ vermainet, sein vorsaz seye nicht geweßen, denen Türckhen die vöstung zu verrathen, sondern nur, selbe umb d[a]ß gelt zu betriegen, so hat derselbe gleichwollen in seinem auf die vom passa erhaltenen antworth abgeschickhten zwayten schreiben sich

¹² TAKÁTS, 1915. 208–209.

¹³ I. Lipót, magyar király (1655–1705) és német-római császár (1658–1705)

¹⁴ Ofen = Buda

¹ a kihúzott *denenselben* helyett

¹⁵ Conrad Fink von Finkenstein, hadnagy

¹⁶ a székesfehérvári szandzsákbég

¹⁷ Stuhlweißenburg = Székesfehérvár

¹⁸ vorschützen (vortäuschen) = színlelni

soweith gegen den feindt heraußgelaßen, daß er die kay[serliche] breche¹⁹ zum ohrt, wo am füeglichsten ^{II} der vöstung sich zu bemächtigen were, benennet und die thürkhen, wie er selben gwiß durch daß große rondell²⁰ in die statt verhelffen wolle, versichert, mit dem begehren, wofern selbige dem daß schreiben yberbringenten pauern nicht traueten, könnten sie einen and[er]n vertrauten zu ihme leuthenandten nacher Ofen abordtnen, derohalben der passa, dißes vernehmendt, zu dem türckhi[schen] großvesir umb volckh anmarchiren zu laßen außgeschickhet, auch in seinem daraufgegebenen, bey dem pauern versteckhter gefundenem antworthschreiben den leuthenandt versichert, daß gelt undt volckh bereiths beysamben wäre.

Allermaßen nun durch dieße gepflogene threüloße correspondenz und verrätherisches anerbithen, wofern nicht auß Gottes gnade und schickung solche in zeiten entdeckhet worden, bey unverhoffter annäherung der durch den leuthenandt Finckh animirt- undt be- ruffenen feindlichen miliz die vöstung Ofen Ihrer Kay[serlichen] und König[lichen] May[estät] undt dero khönigreich Ungarn zue grösten nachtheill, auch der christenheit zum schrökhen in höchste gefahr, nebst so villen christen gerathen wäre.

So ist von angeordneten kriegsgericht, weillen all obig angeführtes durch angestellte inquisition undt des beklagten leuthenandts Finckhen eigene bekhandt- nuß an tag kommen, folglich mehrbenenter leuthenandt d[a]ß crimen laesae maiestatis²¹ und d[er] verrätherey begangen, vor recht erkhandt und einhellig außgesprochen worden, daß er, Conrad Finckh von Finckhenstein, nach denen kriegsrechten und H[eiligen] Röm[ischen] Reichs peinlichen halßgerichts- ordnung²² wegen des begangenen criminis laesae maiestatis perduellionis^{III} ²³ und der mit dem erbfeindt gepflogenen verrätherischen correspondenz ihme zur wohlverdienten straff, auch andern zum abscheü undt exempl, nebst verlust²⁴ all des seinigen, durch viertheillung seines leibs vom leben zum todt hingerichtet, deßen khopff^V auf einen pfahl gesteckhet und die vier theille^V an die gemaine strasßen aufgehänget werden sollen.

Undt dißes von rechts wegen geurtheilt in Ofen, den 8. Aprilis 1687.

(L. S.)²⁵ J[oseph] J[gnatius] v[on] Pötting,²⁶ obristwachtm[eister] und praeses

---

¹⁹ Bresche = rés

^{II} „sich“ kihúzva

²⁰ Rondell = körbástya

²¹ crimen laesae majestatis = felségsértés

²² peinliche Halsgerichtsordnung = Constitutio Criminalis Carolina, birodalmi büntető törvénykódex (1532)

^{III} „perduellionis“ betoldva

²³ crimen laesae majestatis perduellionis = felségsértés, hazaárulás

²⁴ Verlust = elvesztés

^{IV} javítva

^V eredetileg „theillung“

²⁵ L[ocus] S[igilli]=pecsét helye

²⁶ Josef Ignaz von Pötting, a hadi törvényszék elnöke

<p>(L. S.) Maurice de Cherisey,²⁷ haupt- m[ann] v[on] Starmberg</p> <p>Martin Krauß,²⁹ leuth[nant] von Mannßfeldt</p> <p>[fol. 7v]</p> <p>(L. S.) Ulrich Moßler,³¹ veldtwäbl von Salm</p> <p>Johann Nietlispach,³³ corpo- ral von Beeck</p> <p>Augustin Statthier,³⁵ gfreiter v[on] Starmberg</p> <p>Hannß Göber,³⁷ gemeiner von Salm</p>	<p>(L. S.) Le Chevalier de Glimes et Brabant,²⁸ haubt[mann] v[on] Baaden</p> <p>Jonathan Erdtmann Telesio v[on] Tylenean,³⁰ leuthenand von Dieppenthall</p> <p>(L. S.) Niclas Jänisch,³² veldtwäbel von Souches</p> <p>Johann^{v1} Nikholauß Seel,³⁴ cor- poral v[on] Nigrelli</p> <p>Joseph Beckher,³⁶ gfreiter von Baad[en]</p> <p>Leonhart Mittel,³⁸ gemainer von Manßfeldt</p>
---	--

(L. S.) Johann Georg Vigelius,³⁹ auditor

Crafft deß von Ihro Kay[serlichen] May[estät] erhaltenen allergnädigsten befelchs ratificire ich hiemit gegenwärtiges von mir revidirtes urtheill, welches publicirt und an dem delinquenten alsogleich exequiret⁴⁰ werden solle.

Datum Ofen, dem 9. Aprilis 1687.

(L. S.) M. Leopoldt freyh[err] von d[er] Beeckh.⁴¹

²⁷ Maurice de Cherisey, a Starhemberg-ezred századosa

²⁸ Le Chevalier de Glimes et Brabant, a Baden-ezred századosa

²⁹ Martin Krauss, a Mansfeld-ezred hadnagya

³⁰ Jonathan Erdtmann Telesio von Tylenean, a Diepenthall-ezred hadnagya

³¹ Ulrich Mossler, a Salm-ezred őrmestere

³² Nikolaus Janisch, a de Souches-ezred őrmestere

³³ Johann Nietlisbach, a Beck-ezred tizedese

^{v1} eredetileg „Joseph”

³⁴ Johann Nikolaus Seel, a Nigrelli-ezred tizedese

³⁵ Augustin Statthier, a Starhemberg-ezred őrvezetője

³⁶ Joseph Becker, a Baden-ezred őrvezetője

³⁷ Hans Göber, a Salm-ezred közkatonája

³⁸ Leonhard Mittel, a Mansfeld-ezred közkatonája

³⁹ Johann Georg Vigelius, hadbíró (auditor)

⁴⁰ exequieren (exekutieren) = kivégezni

⁴¹ Leopold von Beck, a visszafoglalt Buda parancsnoka

2.

Halálos ítélet Benio Schako futár felett

(Österreichisches Staatsarchiv, Bécs, Kriegsarchiv, Hofkriegsrat Akten, Kt. 68, Nr. 223.
1687. április fol. 4–5r)

Urtheill [etc.]

Demnach von hiesiger guarnison der leuthenandt Conrad Finck von Finckhenstain mit dem thürkhischen passa zue Stuellweißenburg sich in threuloße verrätherische correspondenz und briefwechseln eingelaßen undt dise brieff versteckhter hin- und herzutragen gegenwerthigen, sich in hieiger statt aufgehaltene hungar[ischen] pauern, Benio Sckako, gebrauchet, maßen dißer Benio zum zwaytenmahl heimlicher weiße mit brieffen nach Stuellweißenburg gangen, allda jedesmahls etliche täge lang verblieben, von dem passa in seinem hauß behalten, durch selben yber ain und and[er]s befraget, auch beschenckhet worden, hierauf mit d[er] leztlich vom passa zuruckhgebrachten antworth durch ungewöhnlichen weeg bey der erstern wacht beschehene falsche anzeig und verlaugnung, d[a]ß er vom feindt khomme, sich in hieige vöstung practiciren wollen, auch des stullweißburger bassae gegebenen erinderung zufolge d[a]ß mitgebrachte verrätherische schreiben versteckhter bey sich getragen und solches solang verhalten, biß man ihn visitiret, auch die von des feindes anmarch gehabte nachricht verschwiegen undt eheunter nicht, biß man selben mit der schärffe angegriffen, offenbahren wollen und hierdurch sich des lasters d[er] verrätherey theillhafftig gemachet.

So ist von einem löb[lichen] iudicio delegato⁴² auf des beklagten eigene bekhandtnuß⁴³ undt beschehene convincirung⁴⁴ obangefügten erkennet undt einhellig außgesprochen worden, daß er, Benio Schacko, wegen hinterhaltung der vom feindt gehabten schreiben und kundtschafft, wordurch die vöstung Ofen Ihro Kay[serlichen] undt König[lichen] May[estät] und dem khönigreich Hungarn zum höchsten nachtheill, nebst so villen christen in eüßerste gefahr kommen können, ihme zur wollverdienten straffe und and[er]n zum exempl lebendig an spiß gezogen⁴⁵, hierdurch vom leben zum todt hingerichtet undt an gemainer straßen aufgestöckht werden solle.

Undt dises von rechts wegen geurtheilt den 9. Aprilis 1687.

(L. S.) D. Pietro Ricciardi gr[af] zu Licka⁴⁶, obrister und praeses

(L. S.) Joannes Horvati de Disnosi, ⁴⁷ rittm[eister] Matthiaß Frieder, ⁴⁹ capitain leuth[nant]	(L. S.) Alexander Dalmada, ⁴⁸ leut[nant] colonell. Ladisl[us] Zoldàn, ⁵⁰ praesidii Pest, militiae hung[aricae] locum-
---	--

⁴² Iudicium delegatum = megbízott törvényszék

⁴³ Bekenntnis = vallomás

⁴⁴ Konvinzierung = bizonyítás

⁴⁵ auf den Spieß ziehen (pfählen) = karóba húzni

⁴⁶ Pietro Ricciardi di Licca gróf, a hadi törvényszék elnöke

⁴⁷ Disznósi Horváti János, lovaskapitány

⁴⁸ Alexander Dalmada, alezredes

Johan Frid[er]ich freyh[err] von Globiz, ⁵¹ leuth[nant]	tenens
Jacob Erbel, ⁵³ veltwäbel von Staremburg	Joannes Bottyan, ⁵² vicecapi- taneus Zambeck
Joann Hudeck, ⁵⁵ veldtwäbel von Souches	Stephanus Kandò, ⁵⁴ jud[ica]ll[iu]m com[i]t[al]tuum Pest, Pilis et Solt ^{VII} unitorum
Peter Paul Bertl, ⁵⁸ corporal von Salm	Stephan[us] Voyhar, ⁵⁶ d[omi]ni com[itis] Stephani Cohari ⁵⁷ provisor
[fol. 5r] (L. S.) Georg Flascheckh, ⁵⁹ corporal von Dieppentall	(L. S.) Benedict[us] Sötör, ⁶⁰ ^{VIII} substi- tut[us] ju[dica]llium com[ita]tu- u[m] Pest, Pilis et Solt ^{IX} unito- rum

(L. S.) Joannes Georgius Vigelius, auditor

Crafft des von Ihro Kay[serlichen] May[estät] erhaltenen allerg[nä]d[ig]sten
befelchs ratificire hiemit gegenwärtig von mir revidirtes^X urtheill, welches
publicirt und an dem delinquenten alsogleich exequirt werden solle.

Datum Ofen, dem 9. April 1687.

(L. S.) M. Leopoldt freyh[err] von der Beeckh

⁴⁹ Matthias Frieder, százados

⁵⁰ Zoldán László, a pest hadi igazgatóság és a magyar katonaság képviselője

⁵¹ Johann Friedrich von Globitz báró, hadnagy

⁵² Bottyán János, Zsámbék vicekapitánya.

⁵³ Jakob Erbel, a Starhemberg-ezred őrmestere

⁵⁴ Kandó István, Pest, Pilis és Solt vármegyék ideiglenes hadi igazgatóságának a képviselője
^{VII} eredetileg „Sold”

⁵⁵ Johann Hudek, a Salm-ezred őrmestere

⁵⁶ Voyhár István, Koháry István élelmezési tisztje

⁵⁷ Koháry István (1649–1731) gróf, költő. Katonaként harcolt Thököly Imre ellen, részt vett a
törökellenes küzdelmekben, a Rákóczi szabadságharc alatt császárpárti volt. 1714-től országbíró.

⁵⁸ Peter Paul Bertl, a Salm-ezred tizedese

⁵⁹ Georg Flaschek, a Diepenthal-ezred tizedese

⁶⁰ Sötör Benedek, Pest, Pilis és Solt vármegyék képviselőjének – Kandó Istvánnak – a helyettese
^{VIII} bizonytalan olvasat

^{IX} eredetileg Sold

^X a kihúzott „ratificirtes” helyett

Rövidítések és irodalomjegyzék

1. Kiadatlan források

ÖStA	Österreichisches Staatsarchiv (Bécs)
KA	Kriegsarchiv
HKR	Hofkriegsratsprotokolle Hofkriegsratsakten
FHKA	Finanz- und Hofkammerarchiv
HKA	Hofkammerarchiv
HF	Hoffinanzprotokolle

2. Szakirodalom

TAKÁCS 1915	TAKÁTS Sándor: <i>Rajzok a török világból</i> . II. köt., Budapest, 1915.
----------------	---